

رابطه کمال‌گرایی والدین با عزت‌نفس و خوش‌بینی فرزندان آنها در بین دانش‌آموزان دختر دبیرستان‌های شهرستان رشت

شهیده سادات مظلوم همدانی*؛ دانشجوی کارشناسی ارشد روانشناسی عمومی، گروه روانشناسی، دانشگاه آزاد اسلامی واحد رشت، رشت، ایران.
مسعود عموپور: عضو هیأت علمی، گروه روانشناسی، دانشگاه آزاد اسلامی واحد رشت، رشت، ایران.

چکیده: هدف پژوهش حاضر بررسی رابطه کمال‌گرایی والدین با عزت‌نفس و خوش‌بینی فرزندان آنها در بین دانش‌آموزان دختر دبیرستان‌های شهرستان رشت می‌باشد. پژوهش حاضر در مقوله مطالعات همبستگی قرار می‌گیرد. جامعه مورد مطالعه این پژوهش را ۲۱۰ نفر از دانش‌آموزان دختر تشکیل می‌دهند. در پژوهش حاضر از نمونه‌گیری تصادفی خوشه‌ای استفاده شده است. بر این اساس نمونه پژوهش شامل ۱۳۰ نفر از دانش‌آموزان دختر مقطع دبیرستان است. ابزار گردآوری اطلاعات پرسشنامه استاندارد می‌باشد. بر این اساس از مقیاس کمال‌گرایی اهواز^۱، آزمون عزت‌نفس کوپر اسمیت و آزمون و مقیاس خوشبینی سرشتی شیپور و کارور هم استفاده شد. روش تجزیه و تحلیل اطلاعات از طریق آزمون رگرسیون و ضریب همبستگی پیرسون با استفاده از نرم افزار Spss می‌باشد. در مجموع نتایج نشان داد که بین کمال‌گرایی پدران ارتباط بیشتری با عزت‌نفس فرزندان دارد و بین کمال‌گرایی مادران ارتباط بیشتری با خوش‌بینی فرزندان وجود دارد.

واژگان کلیدی: کمال‌گرایی، عزت‌نفس، خوش‌بینی، والدین، فرزندان

*نویسنده‌ی مسؤول: دانشجوی کارشناسی ارشد روانشناسی عمومی، گروه روانشناسی، دانشگاه آزاد اسلامی واحد رشت، رشت، ایران.

(Email: doctorronaghi@gmail.com)

مقدمه

بی‌تردید کمال‌گرایی یکی از ویژگی‌های شخصیتی می‌باشد که می‌تواند هم‌سازنده، مفید و مثبت باشد و هم نوروپیک و کژکنش. نیروی انگیزشی هر فرد به سوی رشد و خود شکوفایی است (یونیک و همکاران، ۲۰۱۳). اغلب نظریه‌ها بر این باورند که عزت‌نفس ویژگی دیرپای شخصیت است و به برخی سطوح کلی و فرضی خود ارزیابی و حرمت نفس اشاره دارد. به بیان دیگر درکی است که فرد از خود دارد، ولی این درک با داوری‌های ارزشی همراه است و در برگیرنده‌ی میزانی از حرمت نفس و خویش‌پذیری می‌باشد (سومیک و کانداک، ۲۰۱۴). افراد خوش بین همواره در انتظار اتفاقات خوشایند در زندگی هستند (آنشل و همکاران، ۲۰۱۶). ارشد خوش بینی را سلامت روانی والدین و میزان پاداش اراده شده به فرزندان در ازای رفتار خوش بینانه مشخص میکند (گوین، ۲۰۱۵). کمال‌گرایی یکی از ویژگی‌های شخصیتی است که نقش مهمی را در علت شناسی و استمرار دوره آسیب شناسی های روانی بازی می‌کند (سونس، ۲۰۱۴). والدین کمال‌گرا بسیار سخت‌گیر و مقرراتی، انعطاف‌ناپذیر و دارای روحیه آرمان‌گرایی، سرزنشگری و مقایسه‌گری هستند. آنها اجازه هیچ گونه اشتباهی به فرزندان خود نمی‌دهند (تی اف و جویز، ۲۰۱۲). در نتیجه فرزندان از همان کودکی که زمان بازی و یاد گرفتن مهارت‌های ضروری زندگی است تمام هم و غمش پیشرفت در زمینه های مختلف از جمله تحصیلی یا ورزشی یا ... است تا بتواند به خیال خود اندکی رضایت والدین را جلب کند. (ریک و آشی، ۲۰۱۰). آربین (۱۳۹۰) در پژوهشی با عنوان رابطه ابعاد کمال‌گرایی والدین با عزت نفس و خودکارآمدی فرزندان انجام دادند نتایج نشان داد که بین ابعاد کمال‌گرایی والدین با متغیر عزت نفس در بعد نظم و ترتیب مادر رابطه مثبت و معنادار و با انتقادات مادر و پدر، نگرانی از اشتباهات پدر، تردید نسبت به اعمال پدر و انتقادات پدر رابطه منفی و معنی داری وجود دارد و متغیر خودکارآمدی با ابعاد کمال‌گرایی والدین در استانداردهای فردی مادر، نظم و ترتیب مادر و پدر رابطه مثبت و معنی داری و با نگرانی از اشتباهات مادر پدر، تردید نسبت به اعمال مادر و پدر، انتقادات مادر، رابطه منفی و معنی داری وجود دارد. فرزندپان (۱۳۹۲) به بررسی رابطه بین شیوه های فرزند پروری والدین با کمال‌گرایی و خودتنظیمی و مقایسه آن در دانش آموزان خانواده های تک فرزند و چند فرزند پرداخت. یافته های پژوهش نشان داد بین شیوه فرزندپروری والدین با خودتنظیمی و کمال‌گرایی دانش

آموزان همبستگی معنادار وجود دارد. سوال اصلی این پژوهش این است که کمال‌گرایی والدین چه تاثیری بر عزت نفس و خوش بینی فرزندانشان دارد؟ و این مطالعه قصد بررسی رابطه کمال‌گرایی والدین با عزت نفس و خوش بینی فرزندان آنها می‌باشد.

روش تحقیق

هدف کلی پژوهش حاضر بررسی رابطه کمال‌گرایی والدین با عزت‌نفس و خوش بینی فرزندان آنها می‌باشد. با توجه به اهداف تحقیق فرضیات پژوهشی به شرح ذیل می‌باشد:

فرضیه اصلی: بین کمال‌گرایی والدین با عزت‌نفس و خوش بینی فرزندان آنها ارتباط وجود دارد.

فرضیه های فرعی:

- ۱- بین کمال‌گرایی والدین و عزت‌نفس فرزندان رابطه وجود دارد
- ۱-۱) بین کمال‌گرایی پدران و عزت‌نفس فرزندان رابطه وجود دارد
- ۲-۱) بین کمال‌گرایی مادران و عزت‌نفس فرزندان رابطه وجود دارد
- ۲- بین کمال‌گرایی والدین و خوش بینی فرزندان رابطه وجود دارد
- ۱-۲) بین کمال‌گرایی پدران خوش بینی فرزندان رابطه وجود دارد
- ۲-۲) بین کمال‌گرایی مادران و خوش بینی فرزندان رابطه وجود دارد.

پژوهش حاضر در مقوله مطالعات همبستگی قرار می‌گیرد. جامعه مورد مطالعه این پژوهش را کلیه دانش‌آموزان دخترتاری تشکیل می‌دهند که در دبیرستان‌های شهرستان رشت در سال تحصیلی ۹۵-۹۶ مشغول به تحصیل بوده‌اند. در پژوهش حاضر از نمونه‌گیری تصادفی خوشه‌ای استفاده شده است. بر این اساس نمونه پژوهش شامل ۱۳۰ نفر از دانش‌آموزان دختر مقطع دبیرستان است که بر حسب فرضیه‌ها و متغیرهای مورد مطالعه در پژوهش از میان جامعه آماری ۲۱۰ نفری فوق‌الذکر انتخاب شده‌اند. ابزار گردآوری اطلاعات پرسشنامه استاندارد می‌باشد. براین اساس از مقیاس کمال‌گرایی اهواز، آزمون عزت‌نفس کوپر اسمیت و آزمون و مقیاس خوشبینی سرشتی شیپر و کارور هم استفاده شد. مقدار آلفای کرونباخ برای ابزار اندازه‌گیری پایایی این پژوهش عدد ۰٫۸۲۳، بدست آمد که نشان دهنده پایایی بسیار بالای پرسشنامه است. روش تجزیه و تحلیل اطلاعات از طریق آزمون رگرسیون و ضریب همبستگی

کمال‌گرایی پدران ارتباط بیشتری با عزت‌نفس فرزندان دارد. با مقایسه ضریب همبستگی پیرسون بین کمال‌گرایی پدران و مادران و خوش بینی فرزندان چون ضریب همبستگی پیرسون بین کمال‌گرایی پدران و خوش بینی ۰,۲۳۳ بیشتر از ضریب همبستگی پیرسون بین کمال‌گرایی مادران و خوش بینی ۰,۲۸۷ می باشد لذا کمال‌گرایی مادران ارتباط بیشتری با خوش بینی فرزندان دارد.

نتیجه گیری

در فرضیه اول پیش‌بینی شده بود که «بین کمال‌گرایی والدین و عزت‌نفس فرزندان رابطه وجود دارد». آنچه از نتایج به دست آمده از این پژوهش بر می‌آید حاکی از این است که بین کمال‌گرایی والدین و عزت‌نفس فرزندان ارتباط مثبت معنی‌داری وجود دارد. این فرضیه با پژوهش رضایی (۱۳۸۱) همسو می باشد. در فرضیه دوم پیش بینی شده بود که بین کمال‌گرایی والدین و خوش بینی فرزندان رابطه وجود دارد. آنچه از نتایج بدست آمده از این پژوهش بر می‌آید حاکی از این است که بین کمال‌گرایی والدین و خوش بینی فرزندان ارتباط مثبت معنی‌داری وجود دارد. که در این بین کمال‌گرایی مادران ارتباط مثبت بیشتری با خوش بینی فرزندان دارد. این فرضیه با پژوهش دانش و شمشیری و کاکاوند (۱۳۹۲)، شییر و همکاران (۱۹۹۴) همسو می باشد.

References

- Anshel, M. H., Mansuri, H. 2016. influence of perfectionism on motor performance, affect, and causal attribution in response to critical information feedback, *Journal of sport behavior*. Vol.28, Pp.99-124.
- T.F, Joiner, T.E 2012. Perfectionism, *Self efficacy in Women, Department of Psychological Sciences*, university of Missouri- Colombia, Pp. 42- 44
- Gwen, A, Kenney- Benson, Eva, M 2015. The role of mother's Perfectionism in children's perfectionism. *Journal of Personality*, Pp. 33- 46.
- Rice, K. J, Ashby, J.S 2010. Perfectionism, dysfunctional attitudes and self- esteem. *Journal of Counseling & Development*, Pp.197- 203.
- Soenens, B, Elliot, A.J, Vansteenkiste, M, etal 2014. The intergenerational transmission of Perfectionism. *Family psychology*.

پیرسون می باشد. کلیه این تجزیه و تحلیل ها به وسیله نرم افزار Spss انجام گردید.

نتایج

فرضیه اول: بین کمال‌گرایی والدین و عزت‌نفس فرزندان رابطه وجود دارد.

جدول شماره ۱- نتیجه آزمون فرضیه اول

ضریب همبستگی پیرسون	سطح معنی داری	آماره آزمون	متغیر
۰,۱۳۴	۰,۰۳۰	۲,۱۸۰	کمال‌گرایی والدین و عزت‌نفس فرزندان

با توجه به جدول، نتایج بدست آمده نشان می دهد که چون سطح معنی داری ۰,۰۳۰ کمتر از ۵٪ است در نتیجه دلایلی برای تایید فرضیه صفر وجود ندارد و فرضیه مقابل (H_1) پذیرفته می شود بنابراین می‌توان گفت بین کمال‌گرایی والدین و عزت‌نفس فرزندان رابطه وجود دارد. ضریب همبستگی پیرسون میزان ارتباط بین کمال‌گرایی والدین و عزت‌نفس فرزندان را ۰,۱۳۴ نشان می‌دهد که ارتباط مثبت و معناداری می‌باشد. با مقایسه ضریب همبستگی پیرسون بین کمال‌گرایی پدران و مادران و عزت‌نفس فرزندان چون ضریب همبستگی پیرسون بین کمال‌گرایی پدران و عزت‌نفس ۰,۲۹۳ بیشتر از ضریب همبستگی پیرسون بین کمال‌گرایی مادران و عزت‌نفس ۰,۱۹۳ می‌باشد لذا کمال‌گرایی پدران ارتباط بیشتری با عزت‌نفس فرزندان دارد.

فرضیه دوم: بین کمال‌گرایی والدین و خوش بینی فرزندان رابطه وجود دارد.

جدول شماره ۲- نتیجه آزمون فرضیه دوم

ضریب همبستگی پیرسون	سطح معنی داری	آماره آزمون	متغیر
۰,۱۵۰	۰,۰۱۵	۲,۴۳۸	کمال‌گرایی والدین و خوش بینی فرزندان

با توجه به جدول، نتایج بدست آمده نشان می دهد که چون سطح معنی داری ۰,۰۱۵ کمتر از ۵٪ است در نتیجه دلایلی برای تایید فرضیه صفر وجود ندارد و فرضیه مقابل (H_1) پذیرفته می شود بنابراین می‌توان گفت بین کمال‌گرایی والدین و خوش بینی فرزندان رابطه وجود دارد. ضریب همبستگی پیرسون میزان ارتباط بین کمال‌گرایی والدین و خوش بینی فرزندان را ۰,۱۵۰ نشان می‌دهد که ارتباط مثبت و معناداری می باشد.

بحث

با مقایسه ضریب همبستگی پیرسون بین کمال‌گرایی پدران و مادران و عزت‌نفس فرزندان چون ضریب همبستگی پیرسون بین کمال‌گرایی پدران و عزت‌نفس ۰,۲۹۳ بیشتر از ضریب همبستگی پیرسون بین کمال‌گرایی مادران و عزت‌نفس ۰,۱۹۳ می‌باشد لذا

Young, E.A , Clopton, J.R, Bleckley, M. K
2013. Parental perfectionism and children's
self- esteem. Department of Psychology,
Texas Tech University.

Sumik, Tsuzuki, kandak 2014.
Perfectionism and self- esteem among
Japanese men.

The Relationship Between Parents' Perfectionism with Self-esteem and Optimism of Their Children Among Female high School Students in Rasht City

Shahideh Sadat Mazloum Hamedani^{1,*}

Massoud Amupour²

¹:Master student in psychology, Department of Psychology, Rasht Branch, Islamic Azad University, Rasht, Iran.

²:Faculty Member, Department of Psychology, Rasht Branch, Islamic Azad University, Rasht, Iran.

Abstract: The purpose of this study was to investigate the relationship between parents' perfectionism with self-esteem and optimism of their children among female high school students in Rasht City. The present study was in the field of correlation studies. The population of this study was 210 female students. Cluster random sampling was used in this research. Accordingly, the research sample included 130 female high school students. The data collection tool is the standard questionnaire. Ahwaz's perfectionism scale, Cooper Smith's self-esteem test and Shirer and Carver's self-esteem test and scale were used. Data analysis was done through regression test and Pearson correlation coefficient using SPSS application. In general, the results showed that there is a more relationship between fathers' perfectionism with the self-esteem of their children and there is more relationship between mothers' perfectionism with optimism of their children.

Keywords: Perfectionism, Self-Esteem, Optimism, Parents, Children.

***Corresponding author:** Master student in psychology, Department of Psychology, Rasht Branch, Islamic Azad University, Rasht, Iran.

Email: doctorrnaghi@gmail.com